

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ในช่วง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โดย

คณะกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

ใน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

โครงการสอนวิชาสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ช่วงเวลา “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

นำเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ

โดย

นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

ระยะเวลาการดำเนินการ : เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

หลักสูตร : คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษา

จัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น ในช่วง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ให้ตั้งแต่ชั้นปฐมวัย, ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยไม่เน้นตำราเรียน

แนวการสอน ให้นักเรียนทุกคนคิด พูด แสดงความคิดเห็น ไม่เน้นการท่องจำ

จะมีแนวทางการสอนให้ครูผู้สอน เรื่องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนเบื้องต้นในแต่ละชั้นเรียน

เน้นความง่าย และเป็นสิ่งที่ควรรู้ในชีวิตประจำวัน

ตั้งแต่ชั้นปฐมวัย, ชั้นประถมศึกษา, ชั้นมัธยม (ตามหลักสูตรพื้นฐานภาคบังคับ ๑๒ปี)

เวลาสอน : เดือนละ ๑ ถึง ๒ ชั่วโมง ในช่วงเวลา “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

การประเมินผล : คณะอนุกรรมการด้านสิทธิเด็กและการศึกษาจะทำข้อสอบปรนัยมาให้ ๕๐ข้อ

ให้ครูเลือกไว้สอบนักเรียน ในการสอบปลายภาคเรียน และใช้สอบ O-NET, A-NET

การติดต่อประสานงาน :

ใช้ติดต่อทาง Websiteของ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ครูสามารถ Download ข้อมูลที่ใช้ในการสอนได้เอง ไม่ต้องจัดประชุมสัมมนา ไม่ต้องมีตำรา

และจะมีวิธีทัศนตัวอย่างการสอนให้ครูศึกษาแนวการสอน

อุปกรณ์การสอน :

ใช้อุปกรณ์การสอนที่โรงเรียนมีอยู่แล้ว และ Download เพิ่มเติมได้จาก Internet

สื่อการสอนที่มีองค์กรอื่นๆทำและเผยแพร่ใน Multi Media เช่น Youtube

หลักสูตรสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เนื้อหา :

๑. สิทธิมนุษยชนเกิดมาพร้อมกับการเกิดมาเป็นมนุษย์ โดยไม่แบ่งแยกเพศ อายุ เชื้อชาติ สภาพร่างกาย การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และไม่สามารถยกให้ผู้อื่น
๒. ความหมายของเด็ก
๓. สิทธิของเด็ก

เน้นให้นักเรียนทุกคนคิด, พูด, และกล้าแสดงออก โดยครูเป็นผู้แนะนำ ไม่ต้องมีตำราประกอบ

๑. ความหมายของสิทธิมนุษยชน

เกิดมาเป็นมนุษย์ :

นักเรียน :

การเกิดคืออะไร ให้นักเรียนคิดเอง พูดเอง

เกิดอย่างไร เกิดจากพ่อและแม่มีความรัก แต่งงานกัน

เกิดวิธีไหน เปรียบเทียบกับสัตว์อื่น เช่น สุนัข แมว ปลา ฝี่เสื่อ ไก่ นก กบ ว่าแตกต่างกันอย่างไร

เกิดเป็นตัว เช่น คน, สุนัข, แมว

เกิดจากเป็นไข่ก่อนแล้วฟักเป็นตัวเช่น ไก่ นก

เกิดเป็นไข่แล้วกลายเป็นหนอนเป็นดักแด้ แล้วกลายเป็นตัวมีปีก เช่น ฝี่เสื่อ แมงปอ

นักเรียนเกิดจากใคร เกิดจากท้องพ่อ หรือ แม่

เกิดที่ไหน เกิดที่โรงพยาบาล สถานือนามัย บ้าน

เกิดวิธีไหน ทางช่องคลอด โดยคลอดธรรมชาติ ใช้เข็มดิ่ง ใช้คูด หรือ

ผ่าตัดคลอดออกทางหน้าท้อง นักเรียนไม่รู้ให้กลับไปถามพ่อแม่

แรกเกิดนักเรียนไม่มีเสื้อผ้าสวมใส่ แต่มีสิทธิมนุษยชนเกิดมาพร้อมกับตัวเรา

การตาย : เกิดจากอะไร แก่ชรา, เจ็บป่วย, ถูกทำร้าย หรือ อุบัติเหตุตายเช่นรถชน

เมื่อเราตายไป สิทธิมนุษยชนของเราก็ตายตามเราไปด้วย

ครูสรุป :

สิทธิมนุษยชนจะเริ่มตั้งแต่ เกิด จน ตาย / ไม่สามารถยกหรือขายให้คนอื่นได้

นักเรียนทุกคนมีสิทธิมนุษยชนแล้ว นักเรียนต้องมีหน้าที่ด้วย

หน้าที่คือ ไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ไม่ไปรังแก, คุกคาม หรือทำร้ายผู้อื่น

อุปกรณ์ : ภาพสุนัข, ปลา, ผีเสื้อ, ไก่, นก, กบ (วงจรชีวิตเป็นอย่างไร)

เพศ :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคน คิด และ พูดเอง ว่า

เพศชาย เพศหญิง บุคคลที่รักเพศเดียวกัน บุคคลหลากหลายทางเพศ คืออะไร

แตกต่างกันอย่างไร จะแยกได้อย่างไร

นักเรียนแต่ละคนอาจคิดและพูดไม่เหมือนกัน ให้มีความคิดเห็นที่หลากหลาย

ครูสรุป :

อธิบายเพิ่มเติมว่า ไม่ว่าจะมีความเชื่ออะไร ทุกคนล้วนมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

ทุกคนต้องไม่ดูถูก, ไม่รังเกียจกันและกัน ต้องยอมรับและให้เกียรติกัน

อายุ :

นักเรียน : คิดและพูดถึง อายุคืออะไร เด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว วัยกลางคน คนชรา

นักเรียนอายุเท่าไร ปีหน้าจะอายุเท่าไร ใครอายุมากกว่าใคร

ให้ยกตัวอย่างจากบุคคลในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย พ่อ แม่ ป้า น้า อา พี่ น้อง เป็นต้น

ครู สรุป :

ไม่ว่าใครจะมีอายุเท่าไร ทุกคนล้วนมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

อุปกรณ์ : ภาพ ทารก เด็กเล็ก เด็กโต วัยรุ่น ผู้ใหญ่ คนสูงอายุ

เนื้อหา :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ตัวเองว่าตัวเองมีเชื้อชาติอะไร

และเชื้อชาติใกล้บ้านเช่น อาเซียน มีชาติอะไรบ้าง

แล้วค่อยให้นักเรียนพูดถึงชาติที่ไกลออกไปว่า มีชาติอะไรบ้าง

ครูสรุป :

ทุกเชื้อชาติย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

อุปกรณ์ : ภาพเครื่องแต่งกายประจำชาติของประเทศอาเซียน, ธงชาติประเทศในอาเซียน

สภาพร่างกาย :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า นักเรียนมีร่างกายแข็งแรงหรือไม่ เช่น เดินได้ วิ่งได้ พุดได้ คิดได้ เป็นต้น

ร่างกายสูง / ต่ำ ให้นักเรียนเปรียบเทียบว่าใครสูงหรือต่ำกว่าใคร

คนพิการมีใครบ้างให้นักเรียนยกตัวอย่าง เช่น

- คนตาบอดคืออะไร มองเห็นหรือไม่ เวลาเดินต้องทำอะไร เวลาอ่านหนังสือใช้ภาษาเบลล์
- คนหูหนวกจะสื่อสารกันอย่างไร เช่น ต้องใช้เครื่องช่วยฟัง ใช้ภาษามือ
- คนขาแขนขาด เกิดจากอะไร มีอุปกรณ์ช่วยเหลือ เช่น ต้องใช้แขนขาเทียม รถเข็น ไม้เท้า เป็นต้น
- คนบกพร่องทางสติปัญญา คืออะไร เกิดจากอะไร นักเรียนที่แข็งแรงต้องช่วยเหลือเขาอย่างไร

ครูสรุป :

นักเรียนมีหน้าที่ต้องให้เกียรติ, ไม่รังแก และมีน้ำใจช่วยเหลือคนพิการ

และสรุปว่าทุกคนไม่ว่าแข็งแรงหรือพิการย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

คนพิการมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนมนุษย์และสังคม

อุปกรณ์ : ภาพคนแข็งแรง, ภาพคนพิการ, ภาพอุปกรณ์ช่วยเหลือคนพิการ

การศึกษา :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า นักเรียนอยู่ชั้นไหน ปีหน้าขึ้นชั้นอะไร

จบจากโรงเรียนนี้แล้วไปต่อชั้นอะไร นักเรียนอยากเรียนจบเพื่อทำงานอะไร

ให้นักเรียนยกตัวอย่าง เช่น พ่อ แม่ พี่น้อง ของตัวเองเรียนจบชั้นอะไร

ครูสรุป :

ไม่ว่าจะจบ ประถม ๔, มัธยม ๖, อุดมศึกษาย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

นักเรียนต้องไม่ดูถูกว่าใครเรียนสูงกว่าใคร

นักเรียนมีหน้าที่ต้องเรียนหนังสือ, ขยันหมั่นเพียร, ประพฤติตัวเป็นคนดี

ฐานะทางเศรษฐกิจ :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึงฐานะ ร่ำรวย ปานกลาง ยากจน คืออะไร ให้อุบัติตามความเห็นของตัวเอง

ครูสรุป :

ไม่ว่าจะมีฐานะอย่างไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น และไม่ควรถูกคนอื่นที่มีฐานะแตกต่างกัน

ฐานะทางสังคม :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ตำแหน่งหน้าที่การงานของพ่อแม่ ตัวเองว่า ทำงานอะไร เช่น

เป็น ครู ตำรวจ ทหาร แพทย์ พยาบาล คนขับรถ ทำงานบริษัท ชวนา เป็นต้น

ครูสรุป :

ทุกอาชีพและทุกตำแหน่งล้วนมาความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น เช่น ถ้าไม่มีชานา นักเรียนก็ไม่มีข้าวกิน,

ไม่มีครู นักเรียนก็จะไม่มีคนสอนวิชาความรู้, ไม่มีคนขับรถ นักเรียนก็ไม่สามารถมาโรงเรียน เป็นต้น

ไม่ว่าจะมีตำแหน่งหน้าที่การงานอะไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น

อุปกรณ์ : ภาพครู ตำรวจ ทหาร แพทย์ พยาบาล คนขับรถ นักธุรกิจ ชานา

ศาสนา :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ศาสนาต่างๆ เช่น พุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น

แต่ละศาสนาแตกต่างกันอย่างไร ให้อุบัติตามความคิดของตัวเอง ไม่ต้องเหมือนกันก็ได้

ศาสนสถานต่างๆ เช่น วัด โบสถ์ สุเหร่า มีลักษณะอย่างไร

ครู : เป็นผู้แนะนำและสรุปว่าทุกคนไม่ว่าจะมีศาสนาอะไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนในการนับถือและปฏิบัติ
ตามความเชื่อในศาสนาของตัวเอง

อุปกรณ์ : ภาพพระภิกษุ, บาทหลวง, อิหม่าม และ ภาพวัดวาอาราม, โบสถ์, สุเหร่า

ขนบธรรมเนียมประเพณี :

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดถึง ประเพณีต่างๆ เช่น ประเพณีสงกรานต์, ลอยกระทง, ตรุษจีน, การถือศีลออก,
การแต่งกายต่างๆที่ไม่เหมือนกัน

ครู : เป็นผู้แนะนำและสรุปว่าทุกคนไม่ว่าจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างไร ย่อมมีสิทธิมนุษยชนใน
การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของตัวเองได้

อุปกรณ์ : ภาพงานประเพณีต่างๆ

วันสิทธิมนุษยชน คือ วันที่ 10 ธันวาคม

สิทธิมนุษยชน = Human Rights

สิทธิเด็ก

The Rights of the Child

ครู : อธิบายเบื้องต้นก่อนว่า เด็กมีสิทธิมนุษยชนอะไรบ้าง

- * ห้ามเลือกปฏิบัติต่อเด็ก
- * การกระทำต่อเด็กต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก
- * เด็กมีสิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด การพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม
- * เด็กมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น และต้องให้ความสำคัญ

๒. ความหมายของเด็ก

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า เด็กคือใคร อายุตั้งแต่เท่าไร ถึงเท่าไร นักเรียนเป็นทารก, เด็ก, วัยรุ่น, วัยหนุ่มสาว, วัยกลางคน หรือวัยชรา

ครู :

สรุปและอธิบายว่า เด็กหมายถึงทารกแรกเกิดถึงอายุ ๑๘ปีบริบูรณ์ เว้นแต่บรรลุนิติภาวะก่อนอายุ ๑๘ปี ตามกฎหมาย เช่น จดทะเบียนสมรสกัน โดยที่พ่อแม่ให้ความยินยอม

๓. สิทธิมนุษยชนของเด็ก

๓.๑ ได้รับการจดทะเบียนการเกิด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า หลังจากเกิดพ่อแม่ต้องทำอะไรบ้าง เช่น เตรียมเสื้อผ้า ที่อยู่ของทารกแรกเกิด ต้องเลี้ยงดูอย่างไร กินข้าวเลยได้ไหม หรือต้องดูแลนมแม่ พ่อแม่ต้องไปจดทะเบียนการเกิดไหม จดที่ไหน

จดเมื่อไร จดแล้วจะได้อะไรบ้าง จดทะเบียนการเกิดแล้ว เราจะมีชื่อมีนามสกุลไหม เราจะมีสัญชาติอะไร

พ่อแม่มีหน้าที่ต้องดูแลเราอย่างไร พ่อแม่เหนื่อยไหม เราต้องตอบแทนบุญคุณพ่อแม่อย่างไร

ครู :

สรุปและอธิบายว่าเมื่อมีเด็กเกิด โรงพยาบาลจะออกหนังสือแจ้งเกิดว่าเกิดวันที่และเวลาอะไร

ใครเป็นพ่อแม่เด็ก หลังจากนั้นพ่อแม่เด็กต้องไปแจ้งเกิดที่ ที่ว่าการอำเภอ, เทศบาล, กำนัน

เพื่อที่จะได้หมายเลขบัตรประชาชนและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ต้องแจ้งภายใน ๑๕ วัน

กรณีเมื่อมีคนตายให้แจ้งการตาย

(๑) คนตายในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนตาย

ภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือพบศพ

(๒) คนตายนอกบ้าน ให้คนที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่

ที่มีการตายหรือพบศพ หรือแห่งท้องที่ ที่จะพึงแจ้งได้ภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือ

เวลาพบศพ กรณีเช่นนี้ จะแจ้งต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจก็ได้ กำหนดเวลาให้แจ้ง

ตาม (๑) และ (๒) ถ้าท้องที่ใดการคมนาคมไม่สะดวก ผู้อำนวยการทะเบียนกลางอาจขยายเวลา

ออกไปตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๗ วันนับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ หากไม่ปฏิบัติตาม

(๑) และ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

เอกสารที่ใช้ในการติดต่อ

* สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี)

* หนังสือรับรองการตายจากโรงพยาบาล (ถ้ามี)

* บัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้ง

๓.๒ พ่อแม่และรัฐต้องมีหน้าที่ดูแลเด็กอย่างไร

ด้านสุขภาพ เช่น

การฉีดวัคซีนป้องกันโรค

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนพูดว่านักเรียนได้รับการฉีดวัคซีนอะไรบ้าง ถ้านักเรียนไม่รู้ให้กลับไปถามพ่อแม่ แล้วมาบอกคราหน้า และให้นักเรียนพูดถึงโรคที่วัคซีนป้องกันได้มีโรคอะไรบ้าง

เรื่องการเจ็บป่วย

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนพูดว่า เมื่อนักเรียนเจ็บป่วยไม่สบาย พ่อแม่และรัฐมีหน้าที่ดูแลนักเรียนอย่างไร พ่อแม่พานักเรียนไปรักษาที่ไหน เช่นที่สถานีนอนมัย, โรงพยาบาลอำเภอ, โรงพยาบาลจังหวัด พ่อแม่ต้องเสียเงินค่ารักษามากไหม ให้นักเรียนทุกคนพูดแสดงความคิดเห็น

ครู :

อธิบายและสรุปให้นักเรียนทราบถึงเรื่อง

- บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า รัฐจัดให้มีการส่งเสริม / ป้องกัน / รักษา และดูแลสุขภาพโดยที่ไม่ต้องเสียเงิน เป็นสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข เช่น การรักษาพยาบาล การป้องกันโรคสำหรับบุคคลที่ไม่มีสิทธิประกันสังคม หรือสวัสดิการของข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐอื่นๆ เดิมเรียกบัตร ๓๐บาท บัตรจะเป็นกระดาษอ่อนธรรมดา ต่อมาออกเป็นสีเหลืองทองเคลือบพลาสติก จึงเรียกบัตรทอง ปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จึงเรียกว่า บัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า

- สิทธิประกันสังคม ผู้ประกันตนสามารถไปรักษาที่สถานพยาบาลที่ตนเองเลือกโดยไม่ต้องเสียเงิน นายจ้างและลูกจ้างจะถูกหัก 5 % ของอัตราจ้าง (คัดจากฐานอัตราค่าจ้างเดือนละ 1,650บาท ถึง 15,000บาท)

เข้ากองทุนประกันสังคม สำนักงานประกันสังคมให้ความคุ้มครอง ๗ กรณีคือ

1. กรณีเจ็บป่วยหรือประสบอันตราย และได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ 50% ของค่าจ้าง
2. กรณีคลอดบุตร เบิกค่าคลอดบุตรได้ครั้งละ 13,000บาท / ไม่เกิน 2ครั้ง
3. กรณีทุพพลภาพ ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้ เดือนละ 7,500บาท ตลอดชีวิต
4. กรณีเสียชีวิต ได้ค่าทำศพ 40,000บาท และเงินสมทบแก่ทายาท
5. กรณีสงเคราะห์บุตร ได้รับเงินสงเคราะห์บุตรเดือนละ 350 บาทต่อบุตร 1คน เบิกได้พร้อมกันคราวละ 2คน รวมเป็นเดือนละ 700บาท ตั้งแต่เกิดจนอายุ 6ขวบ
6. กรณีชราภาพ มีสิทธิได้รับเงินรายเดือนหรือบำนาญ ตามระยะเวลาที่ส่งเงินประกันตน
7. กรณีว่างงาน ได้รับเงินช่วยเหลือตามสิทธิ

- สิทธิข้าราชการสามารถเบิกได้ตามสิทธิของข้าราชการ

ด้านการศึกษา

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและพูดว่า การศึกษาภาคบังคับคืออะไร ทำไมต้องบังคับให้นักเรียนต้องเรียนอย่างน้อย ๑๒ ปี เรียนไปเพื่ออะไร นักเรียนมีหน้าที่อะไร นักเรียนต้องปฏิบัติตัวอย่างไรจึงจะเป็นนักเรียนที่ดีของครูและพ่อแม่ นักเรียนแต่ละคนอยากเรียนสาขาวิชาอะไร และเมื่อเติบโตขึ้นอยากทำงานเป็นอะไร

ครู :

สรุปให้นักเรียนรู้ว่า พ่อแม่มีหน้าที่ต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียน ไม่ขัดขวางการศึกษาภาคบังคับ รัฐต้องดูแลการศึกษาของนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล, ประถมศึกษา และ มัธยมศึกษา ให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ

เด็กที่พิการทางร่างกายและจิต

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เพื่อนนักเรียนที่พิการมีลักษณะและอาการอย่างไร นักเรียนสามารถดูถูก และรังแกเพื่อนนักเรียนที่พิการได้ไหม นักเรียนสามารถช่วยเหลือเพื่อนเด็กพิการได้อย่างไร

ครู :

สรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า รัฐมีหน้าที่ดูแลเด็กพิการเป็นพิเศษอย่างไรและดูแลโดยให้เปล่าเท่าที่ทำได้ เช่น ในด้านการเข้าถึงและได้รับการศึกษา ฝึกอบรม การบริการดูแลสุขภาพ ฟื้นฟูสมรรถภาพ

ครูอธิบายถึง

- โรงเรียนเศรษฐเสถียร (สอนคนหูหนวก)
- โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
- โรงเรียนสอนคนพิการ

๓.๓ การคุ้มครองเด็กจากการหาผลประโยชน์ทางเพศ

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ผลประโยชน์ทางเพศมีอะไรบ้าง การขู่บังคับให้เด็กร่วมกิจกรรมทางเพศมีอะไรบ้าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า นักเรียนควรแต่งกายอย่างไรให้เหมาะสม การเดินทางจากบ้านมาโรงเรียน และเวลาเลิกเรียนกลับบ้าน ต้องระมัดระวังตัวเองอย่างไร เมื่อเจอคนแปลกหน้ามาพูดคุยหรือชักชวนต้องระวังตัวอย่างไร สถานที่ไหนซึ่งนักเรียนไม่ควรไป การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตต้องระมัดระวังอย่างไร

เช่นไม่ควรบอกชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ในอินเทอร์เน็ต และควรปรึกษาพ่อแม่ทุกครั้ง อย่าหลงเชื่อไป
หาคนที่ติดต่อทางอินเทอร์เน็ต เพราะอาจถูกล่อลวงหรือถูกลักพาตัวไปค้าประเวณีได้

สื่อลามกอนาจารเช่น ภาพโป๊ ภาพยนตร์โป๊ ไม่ควรยุ่งเกี่ยว หากมีใครมาชักชวนให้ไปถ่ายแบบ หรือ
ถ่ายภาพยนตร์ อย่าหลงเชื่อเพราะนักเรียนมีหน้าที่เรียนหนังสือ และเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่

๓.๔ การคุ้มครองเด็กจากการค้ายาเสพติดโดยผิดกฎหมาย

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ยาเสพติดต่างๆมีอะไรบ้าง มีโทษอย่างไร เช่น ยาบ้า, กัญชา,
ฝิ่น, เฮโรอีน, ยาไอซ์, ยาอี, ยาเค, ยา 4คูณ100 เป็นต้น เด็กนักเรียนจะถูกล่อลวงให้เสพ, ขนส่งและค้ายาเสพติด
อย่างไร มีวิธีล่อลวงอย่างไร นักเรียนจะป้องกันได้อย่างไร

ครู :

สรุปให้นักเรียนเข้าใจถึงโทษของยาเสพติด การระมัดระวังไม่ให้ถูกชักชวนไปขายหรือขนส่งยาเสพติด
ต้องทำอะไร รวมทั้งเสนอว่านักเรียนไม่ควรดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๓.๕ การคุ้มครองอื่นๆ

ครู : อธิบายเพิ่มเติม

- รัฐมีหน้าที่ป้องกันการลักพา / ขาย / ค้าเด็ก
- รัฐต้องป้องกันไม่ให้เด็กได้รับการทรมาน / ลงโทษที่โหดร้าย / ไม่ให้ลงโทษประหารชีวิต หรือ
- จำคุกตลอดชีวิต ในเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี
- เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีจะไม่ถูกเกณฑ์เข้าประจำในกองทัพ
- เด็กอายุ 15 – 18 ปี ที่ต้องถูกเกณฑ์ ให้เกณฑ์บุคคลที่อายุมากกว่าก่อน

การจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

Elimination of All Forms of Discrimination Against Women

๑. ด้านการศึกษา

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงอยากเรียนอะไร นักเรียนอยากให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีโอกาสเรียนได้เหมือนกันไหม

ครู :

สรุปให้นักเรียนเข้าใจว่า ไม่ว่าจะเป็นักเรียนชายหรือนักเรียนหญิงสามารถเรียนหนังสือได้เหมือนกัน มีสิทธิและโอกาสเท่าเทียมกันในการใช้หลักสูตรเดียวกัน ข้อสอบเดียวกัน มีโอกาสรับทุนการศึกษาเหมือนกัน และรัฐจะจัดให้มีโรงเรียนสหศึกษา (เรียนร่วมกันทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง) เพิ่มมากขึ้น

๒. ด้านอาชีพ

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนชายเมื่อเรียนจบแล้วอยากทำงานเป็นอะไร แล้วให้นักเรียนหญิงตอบว่าอยากเป็นอะไร นักเรียนต้องปฏิบัติตัวอย่างไรถึงจะไปถึงเป้าหมายของตัวเอง และต้องหลีกเลี่ยงอบายมุขอะไรบ้าง

ครู :

สรุปว่าให้นักเรียนเข้าใจว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีโอกาสฝึกอาชีพเท่าเทียมกัน และมีโอกาสที่จะได้รับการจ้างงาน การเลื่อนตำแหน่ง ความปลอดภัยในการทำงาน ผลประโยชน์ตอบแทนเหมือนกัน

๓. ด้านการเมือง

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า การมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและการออกเสียงนั้น ผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิเหมือนกันหรือไม่ การออกเสียงเลือกตั้งสามารถทำได้เมื่อมีอายุเท่าไร และมีหลักเกณฑ์อะไรบ้าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า ผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เหมือนกัน

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- มีสัญชาติไทย หากเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ จะต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี
- มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง
- มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕๐ วัน นับถึงวันเลือกตั้ง

สิทธิพลเมือง และ สิทธิทางการเมือง

Civil and Political Rights

๑. การลงโทษเด็กที่กระทำความผิด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อเด็กกระทำความผิดจะถูกลงโทษอย่างไร จะเหมือนการถูกลงโทษของผู้ใหญ่หรือไม่

ครู : สรุปให้นักเรียนทราบว่า

- เด็กอายุต่ำกว่า ๗ ปี ไม่ต้องรับโทษ
- เด็กอายุ ๗ – ๑๔ ปี ศาลสามารถลดโทษลงกึ่งหนึ่ง
- เด็กอายุเกิน ๑๕ ปี แต่ไม่เกิน ๒๐ ปี ศาลจะลดโทษหรือไม่ลดโทษให้ก็ได้
- ต้องแยกผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากผู้ต้องหาผู้ใหญ่
- ขณะถูกจับกุมต้องแจ้งเหตุผลในการจับกุมและแจ้งข้อหาโดยพลัน

๒. การเลือกถิ่นที่อยู่และการโยกย้ายถิ่นที่อยู่

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลสามารถเลือกอยู่ที่ไหนได้บ้าง มีใครย้ายถิ่นที่อยู่หรือไม่ ถ้ามีให้บอกย้ายเพราะอะไร มีอุปสรรคในการโยกย้ายหรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า บุคคลทุกคนสามารถเลือกที่จะอยู่อาศัยที่ใดก็ได้ และสามารถโยกย้ายไปที่ต่างๆ ได้ทั่วประเทศไทย รวมทั้งมีเสรีภาพในการออกจากประเทศใดๆก็ได้ และสามารถกลับเข้าสู่ประเทศของตนได้

โดยไม่ถูกรีดรอนสิทธิโดยอำเภอใจ

๓. การกำหนดสถานะทางการเมือง

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เราถูกบังคับให้ชอบพรรคการเมืองใดหรือไม่ ต้องไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองหรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนมีสิทธิที่จะชอบหรือไม่ชอบพรรคการเมืองก็ได้ มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกได้เมื่อมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และมีสัญชาติไทย หรือได้รับการแปลงสัญชาติมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และต้องมีชื่อในทะเบียนบ้านไม่น้อยกว่า 90 วันนับถึงวันเลือกตั้ง

๔. การสมรส

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อเราเติบโตขึ้นเราจะถูกบังคับให้ไปแต่งงานกับใครก็ได้ใช่หรือไม่ การถูกบังคับสมรสหรือไม่ ต้องประกอบด้วยอะไรถึงจะแต่งงานกัน ต้องมีความรักหรือไม่ ก่อนที่จะแต่งงานกันนักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไรจะเป็นกุลสตรีที่ดี นักเรียนชายควรปฏิบัติตัวและให้เกียรติเพื่อนนักเรียนหญิงอย่างไร

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า นักเรียนมีสิทธิที่จะรักกันได้ แต่การแต่งงานกันต้องมีความเหมาะสมด้วย ต้องเรียนหนังสือให้จบก่อน จะได้มีงานทำ มีเงินที่จะใช้ดูแลลูกที่จะเกิดมา และต้องมีอายุที่เหมาะสมคือ

อย่างน้อย 18 ปี และควรปรึกษาพ่อแม่ด้วย เพราะพ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูนักเรียนมาตั้งแต่เกิด
อย่าทำให้พ่อแม่เสียใจ

๕. การเกิด

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า เมื่อมีเด็กเกิดมา พ่อแม่ต้องทำอะไร ต้องตั้งชื่อหรือไม่
ต้องไปแจ้งให้ใครทราบ ต้องแจ้งภายในกี่วัน พ่อแม่ต้องเตรียมหลักฐานอะไรบ้าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า

- คนเกิดในบ้าน ให้เจ้าบ้านหรือบิดาหรือมารดา แจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มี
คนเกิดในบ้าน ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด และต้องมีชื่อ
- คนเกิดนอกบ้าน ให้บิดาหรือมารดาแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งแห่งท้องที่ที่มีคนเกิดนอกบ้าน
หรือแห่งท้องที่ที่จะพึงแจ้งได้ ภายใน 15 วันนับแต่วันเกิด ในกรณีจำเป็นไม่อาจแจ้งได้ตามกำหนด
ให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกิน 30 วัน นับแต่วันเกิด

เอกสารที่ใช้ในการติดต่อ

1. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
2. บัตรประจำตัวประชาชนผู้แจ้ง
3. หนังสือรับรองการเกิดจากโรงพยาบาล (ถ้ามี)

การแจ้งเกิดต่อนายทะเบียนเมื่อพ้นกำหนด (15 วัน) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้มาซึ่งสัญชาติ

สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

Economic Social and Cultural Rights

๑. การทำงานและการหาเลี้ยงชีพ

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนอยากทำงานมีอาชีพอะไร นักเรียนต้องทำอย่างไร ถึงจะประสบความสำเร็จได้ทำงานที่นักเรียนต้องการ นักเรียนหญิงต้องการคำตอบแทนที่เท่า นักเรียนชายในการทำงานที่เท่าเทียมกันหรือไม่ มีความก้าวหน้าในการทำงานเหมือนกันหรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า เมื่อนักเรียนเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถเลือกทำงานหาเลี้ยงชีพตัวเองได้ อย่างเสรี และจะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรม เช่น

- ค่าตอบแทนขั้นต่ำในงานที่เท่าเทียมกันของผู้ชายต้องเท่ากับผู้หญิง
- มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ
- โอกาสก้าวหน้าในการทำงานเท่าเทียมกัน นอกจากอาวุโสและความสามารถ
- มีการพักผ่อนที่เหมาะสม

๒. การศึกษา

นักเรียน : ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนมีสิทธิได้เรียนฟรีกี่ปี

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า ปัจจุบันรัฐจัดให้มีสิทธิเรียนฟรี 15 ปี ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรัฐจ่ายเป็นค่าจัดการเรียนการสอน, ค่าหนังสือเรียน, ค่าอุปกรณ์การเรียน, ค่าเครื่องแบบนักเรียน, ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน, ค่าใช้จ่ายอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

การจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

The Elimination of All Forms of Racial Discrimination

๑. กระบวนการยุติธรรม

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยจะถูกปฏิบัติเหมือนกันหรือไม่ ถ้ามีเชื้อชาติต่างกัน

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า ทุกเชื้อชาติมีสิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันภายใต้ศาลและองค์กรอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม และ มีสิทธิได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ ให้รอดพ้นจากความรุนแรงหรือการทำร้ายร่างกายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ/กลุ่มบุคคล/สถาบันอื่น

๒. สิทธิทางการเมือง

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความคิดเห็นว่า ทุกคนที่มีสัญชาติไทย แต่ต่างเชื้อชาติสามารถออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้หรือไม่

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า บุคคลที่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติไทย หรือ เชื้อชาติอื่นเมื่อมีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ เมื่อวันที่ 1 มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งได้

สำหรับบุคคลที่แปลงสัญชาติเป็นไทย ต้องได้รับการแปลงสัญชาติมาไม่น้อยกว่า 5 ปี จึงจะมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

นอกจากนั้นบุคคลที่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติอะไร ยังมีสิทธิอื่นๆอีก เช่น (ให้ครูพูดต่อ)

๒๒

๓. สิทธิพลเมืองอื่นๆ

- มีเสรีภาพในการโยกย้ายและพำนักอาศัยภายในเขตแดนของรัฐ
- มีสิทธิในการเดินทางออกจากประเทศใดก็ได้ รวมทั้งกลับมายังประเทศของตน
- มีสิทธิในการครองสัญชาติ
- มีสิทธิในการสมรสและการเลือกคู่สมรส
- มีสิทธิในการครอบครองทรัพย์สินทั้งส่วนตัวและร่วมกับบุคคลอื่นๆ
- มีสิทธิในการรับมรดก
- มีเสรีภาพทางความนึกคิด ความสำนึก และ ศาสนา
- มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก
- มีสิทธิในการชุมนุมอย่างสงบ และการรวมกลุ่ม

๔. สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

- สิทธิที่มีงานทำ เลือกรงานเสรี สภาพที่ทำงานเหมาะสม คุ้มครองสภาพการตงาน และ
ได้ค่าจ้างที่เท่าเทียมกัน
- มีสิทธิในการมีที่อยู่อาศัย
- มีสิทธิในการรับบริการสาธารณสุข การแพทย์ การประกันสังคม การบริการทางสังคม
- มีสิทธิในการได้รับการศึกษา และฝึกอบรม
- มีสิทธิเข้าร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างเท่าเทียมกัน
- มีสิทธิในการเข้าถึงสถานที่บริการสำหรับสาธารณสุข เช่น การเดินทาง โรงแรม
ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงละคร และ สวนสาธารณะ

ต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายหรือย่ำยีศักดิ์ศรี
**Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or
 Degrading Treatment or Punishment (CAT)**

นักเรียน :

ให้นักเรียนทุกคนคิดและแสดงความเห็นว่า การทรมานและการลงโทษที่โหดร้ายมีอะไรบ้าง
 และการกระทำอย่างไรเรียกว่าการย่ำยีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ให้นักเรียนยกตัวอย่าง

ครู :

สรุปให้นักเรียนทราบว่า

- รัฐต้องบรรจุการห้ามการทรมานเข้าไปในหลักสูตรการฝึกอบรมบุคลากร ทั้งพลเรือน
- ตำรวจ ทหาร พนักงานทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย
- การกระทำทรมานเป็นความผิดทางกฎหมายอาญา
- บังคับบุคคลที่อ้างว่าตนถูกทรมาน มีสิทธิร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานของรัฐ
- ผู้ถูกทำร้ายจากการทรมานได้รับการชดเชยและรับสินไหมทดแทน
- ถ้าผู้ถูกทำร้ายเสียชีวิต ให้ผู้อยู่ในอุปการะมีสิทธิได้รับสินไหมทดแทน
- คำให้การที่ได้ให้โดยเป็นผลจากการทรมาน ใช้เป็นหลักฐานดำเนินคดีไม่ได้
เว้นใช้กล่าวหาบุคคลที่ได้กระทำการทรมาน
- นอกจากนั้นรัฐต้องไม่ขับไล่ ส่งกลับ ส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปอีกรัฐหนึ่ง เมื่อเชื่อได้ว่าบุคคลนั้น
จะตกอยู่ภายใต้อันตรายที่จะถูกทรมาน

หมายเหตุ เน้นให้นักเรียนทุกคนคิด กล่าวพูด กล่าวแสดงออก ไม่เน้นการท่องจำ เน้นความเข้าใจเป็นหลัก
 ไม่ต้องมีตำราเหมือนหลักสูตรแกนกลาง, ไม่เน้นอุปกรณ์การเรียนการสอน